

Διοργάνωση

Γ' Μαιευτική Γυναικολογική Κλινική

Π.Γ.Ν. ΑΤΤΙΚΟΝ

Διευθυντής: Καθηγητής Δημήτριος Κασσάνος

1η Επιστημονική

Διημερίδα Καρκίνου του Μαστού

17-18

Δεκεμβρίου

2011

Νέο Αμφιθέατρο

Π.Γ.Ν. ΑΤΤΙΚΟΝ

Επιστημονικό
Πρόγραμμα

Υπό την αιγίδα του:

Υπουργείου Υγείας & Κοινωνικής Αλληλεγγύης

Οργάνωση - Γραμματεία

Θεσσαλονίκης 12, 153 44 Γέρακας, Τηλ.: 210 6048260, Fax: 210 6047457
E-mail: mschismenou@free-spirit.gr, web site: www.free-spirit.gr

Πρόσκληση

Με μεγάλη χαρά σας καλωσορίζουμε στην 1^η Επιστημονική Διημερίδα της Γ' Μαιευτικής και Γυναικολογικής Κλινικής της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών με θέμα τον Καρκίνο του Μαστού. Η Διημερίδα μας οργανώνεται για πρώτη χρονιά στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου της Κλινικής. Ο καρκίνος του μαστού αποτελεί μια κλινική οντότητα που απαιτεί την συνεργασία και τον συντονισμό πολλών ιατρικών ειδικοτήτων, εργαστηριακών και κλινικών. Με αυτό το πνεύμα έχουν επιλεγθεί θέματα από τη διαγνωστική προσέγγιση έως την χειρουργική με σύγχρονες μεθόδους και την θεραπευτική αντιμετώπιση με στοχευμένες θεραπείες βάσει της μοριακής υπογραφής του όγκου του μαστού. Στόχος της διημερίδας είναι η ενημέρωση των γυναικολόγων, χειρουργών, ογκολόγων, ακτινοθεραπευτών, ακτινολόγων και παθολογοανατόμων για τις σύγχρονες εξελίξεις σε όλα τα θέματα που αφορούν στο μαστό. Έχει δοθεί ιδιαίτερη έμφαση σε αμφιλεγόμενα θέματα γύρω από τα οποία εγείρονται πολλές επιστημονικές συζητήσεις. Παράλληλα δίνεται η δυνατότητα στους νέους συναδέλφους αλλά και σε φοιτητές να κατανοήσουν τη διαγνωστική προσέγγιση αλλοιώσεων του μαστού και να αποκτήσουν καλή γνώση των θεραπευτικών χειρισμών που θα ακολουθήσουν προκειμένου να αποκτήσουν τα απαραίτητα εφόδια για την περαιτέρω επαγγελματική τους πορεία.

Με την πεποίθηση ότι η συμμετοχή σας στη Διημερίδα μας θα είναι εποικοδομητική, σας καλωσορίζουμε στο «ΑΤΤΙΚΟ» Νοσοκομείο.

Δημήτριος Κασσάνος
Καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών
Διευθυντής Γ' Μαιευτικής
Γυναικολογικής Κλινικής

Φιορίτα Πουλακάκη
Χειρουργός μαστού, PhD,
EBSQ on Breast Surgery

Οργανωτική Επιτροπή

ΠΡΟΕΔΡΟΣ : Δ. ΚΑΣΣΑΝΟΣ

ΕΠΙΤΙΜΟΣ ΠΡΟΕΔΡΟΣ : Ε.ΣΑΛΑΜΑΛΕΚΗΣ

ΜΕΛΗ

Φ. ΠΟΥΛΑΚΑΚΗ
Χ. ΧΡΕΛΙΑΣ
Χ. ΣΥΡΙΣΤΑΤΙΔΗΣ
Ι. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑΚΗΣ
Π. ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ
Ε. ΤΡΑΚΑΚΗΣ
Π. ΣΚΑΡΠΑΣ
Ν. ΜΠΟΥΡΝΑΣ
Ι. ΣΑΛΟΥΜ
Σ. ΓΡΑΨΑΣ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΣΑΒΒΑΤΟ 17 - 12 - 2011

08.30 - 09.00

Προσέλευση - Εγγραφές

09.00 - 09.20

Χαιρετισμός, Εναρκτήριο ομιλία: Δ. Κασσάνος

09.20 - 11.00

Χειρουργική του καρκίνου του μαστού

Προεδρείο: *B. Σμυρνιώτης, B. Ζόμπολας*

09.20 - 09.40

Νεώτερα δεδομένα στη χειρουργική του καρκίνου του μαστού
Φ. Πουλακάκη

09.40 - 10.00

Χειρουργική σταδιοποίηση της μασχαλιαίας κοιλότητας.
Λεμφαδένας φρουρός - Λεμφαδενικός καθαρισμός
N. Αρκαδόπουλος

10.00 - 10.20

Χειρουργική αντιμετώπιση προκαρκινικών αλλοιώσεων: DCIS, LCIS
Γ. Αθανασάς

10.20 - 10.40

Στερεοτακτική βιοψία (Mammotome): Ο ρόλος της στον καρκίνο του μαστού
Γ. Ζωγράφος

10.40 - 11.00

Συζήτηση

11.00 - 11.30

Διάλειμμα - Καφές

11.30 - 11.50

Διάλεξη

Η προεγχειρητική μαγνητική μαστογραφία από την πλευρά του χειρουργού

Προεδρείο: *Δ. Κασσάνος, Π. Σκανδαλάκης*

Ομιλητής: *Χ. Μαρκόπουλος*

11.50 - 12.00

Συζήτηση

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΣΑΒΒΑΤΟ 17 - 12 - 2011

12.00 - 14.00	Νεώτερες εξελίξεις στη συστηματική θεραπεία του καρκίνου του μαστού Προεδρείο: Δ. Μπαφαλούκος, Ν. Ξηρός
12.00 - 12.20	Στοχευμένες θεραπείες στον καρκίνο του μαστού Ο ρόλος του oncotype Χ. Χριστοδούλου
12.20 - 12.40	Ο ρόλος της προεγχειρητικής χημειοθεραπείας Α. Κουμαριανού
12.40 - 13.00	Νεώτερες εξελίξεις στην ορμονοθεραπεία του καρκίνου του μαστού Γ. Τσάκαλος
13.00 - 13.20	Τριπλά αρνητικοί όγκοι Α. Ψυρρή
13.20 - 13.40	Το oncotype και η Ελληνική πραγματικότητα Γ. Νασιούλας
13.40 - 14.00	Συζήτηση
14.00 - 14.20	Διάλεξη Partial breast irradiation: Already standard of care? Προεδρείο: Δ. Κασσάνος, Χ. Μαρκόπουλος Ομιλητής: Prof. W. Eiermann
14.20 - 14.30	Συζήτηση
14.30 - 15.20	Ακτινοθεραπεία στον καρκίνο του μαστού Προεδρείο: Α. Δημόπουλος, Γ. Ασημακόπουλος
14.30 - 14.50	Ενδείξεις ακτινοθεραπείας στον καρκίνο του μαστού. Τι άλλαξε Β. Κουλουλιάς
14.50 - 15.10	Σύγχρονες τεχνικές ακτινοθεραπείας: Μερική ακτινοβολήση του μαστού, βραχυθεραπεία, IMRT Α. Δημόπουλος
15.10 - 15.20	Συζήτηση
15.20 - 16.00	Γεύμα

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΣΑΒΒΑΤΟ 17 - 12 - 2011

16.00 -17.20	Ταυτοποίηση αλλοιώσεων μαστού: Κυτταρολογική / Παθολογοανατομική εκτίμηση Προεδρείο: <i>Ε. Πατσούρης, Ι. Παναγιωτίδης</i>
16.00 - 16.20	Κυτταρολογική εκτίμηση αλλοιώσεων του μαστού <i>Π. Καρακίτσος</i>
16.20 - 16.40	Προκαρκινικές αλλοιώσεις του μαστού <i>Κ. Γούλα</i>
16.40 - 17.00	Τι νεώτερο στην ανοσοιστοχημική και μοριακή διερεύνηση των προγνωστικών και προβλεπτικών παραγόντων για το καρκίνωμα του μαστού <i>Π. Φούκας</i>
17.00 - 17.20	Συζήτηση
17.20 - 19.00	Ακτινολογική απεικόνιση καρκίνου του μαστού Προεδρείο: <i>Φ. Πουλακάκη, Α.Ρουσάκης</i>
17.20 - 17.40	Ψηφιακή μαστογραφία και καρκίνος του μαστού <i>Α. Βούρτση</i>
17.40 - 18.00	Η θέση του υπερηχογραφήματος στην απεικόνιση του καρκίνου του μαστού <i>Χ. Τσομπανλιώτη</i>
18.00 - 18.20	Κλινικές εφαρμογές της ψηφιακής τομοσύνθεσης <i>Π. Μαλακάσης</i>
18.20 - 18.40	Μαγνητική μαστογραφία και καρκίνος του μαστού <i>Κ. Κιαλέ</i>
18.40 -19.00	Συζήτηση

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΚΥΡΙΑΚΗ 18 - 12 - 2011

09.30 - 11.30	Θέματα αιχμής στον καρκίνο του μαστού Προεδρείο : <i>Χ. Χρέλιας, Κ. Συκιώτης, Δ. Σκάρλος</i>
09.30 - 09.50	Καρκίνος του μαστού στη κύηση <i>Ι. Γραμματικάκης</i>
09.50 - 10.10	Φυλλοειδείς όγκοι <i>Φ. Πουλακάκη</i>
10.10 - 10.30	Ολιγομεταστατική νόσος : Ενδείξεις χειρουργικής θεραπείας <i>Β. Σμυρνιώτης</i>
10.30 - 10.50	IVF και καρκίνος του μαστού : Μύθοι και νεώτερα δεδομένα <i>Χ. Συριστατίδης</i>
10.50 - 11.10	HRT και καρκίνος του μαστού <i>Ε. Τρακάκης</i>
11.10 - 11.30	Συζήτηση
11.30 - 12.00	Διάλλειμα - Καφές
12.00 - 13.00	Ογκοπλαστική χειρουργική του μαστού Προεδρείο: <i>Φ. Πουλακάκη, Χ. Χριστοφορίδης</i>
12.00 - 12.20	Άμεση ή καθυστερημένη αποκατάσταση μετά από μαστεκτομή; <i>Ε. Σαρακηνού</i>
12.20 - 12.40	Ογκοπλαστικές τεχνικές στην χειρουργική μας πράξη <i>Α. Γραβάνης</i>
12.40 - 13.00	Συζήτηση

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΚΥΡΙΑΚΗ 18 - 12 - 2011

13.00 - 14.20

Κοινωνία και καρκίνος του μαστού

Προεδρείο : Π. Παναγόπουλος, Β. Χριστοδουλοπούλου

13.00 - 13.20

Η οργάνωση μιας μονάδας μαστού. Ο ρόλος της νοσηλεύτριας

Ε.Τζιβρά

13.20 - 13.40

Ψυχολογική υποστήριξη των ασθενών με καρκίνο του μαστού

Ι. Τασιοπούλου

13.40 - 14.00

Άλμα ζωής : Σύμμαχος για την γυναίκα που πάσχει

Σ. Καρβέλη

14.00 - 14.20

Συζήτηση

14.20 - 14.40

Λήξη Διημερίδας - Wrap up notes :

Δ. Κασσάνος, Φ. Πουλακάκη

ΠΡΟΕΔΡΟΙ - ΟΜΙΛΗΤΕΣ

- BIERMANN W.** Professor of Obstetrics and Gynecology, Medical Director Red Cross Clinic Munich, EUSOMA Breast Center, Cancer International Research (CIRG), TRIO Michelangelo Foundation GBG
- ΑΡΚΑΔΟΠΟΥΛΟΣ Ν.** Επίκουρος Καθηγητής Χειρουργικής, Ιατρική Σχολή Πανεπιστημίου Αθηνών
- ΑΘΑΝΑΣΑΣ Γ.** Αναπληρωτής Καθηγητής Χειρουργικής, Δ' Χειρουργική Κλινική Π.Γ.Ν. «ΑΤΤΙΚΟΝ»
- ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΣ Γ.** Διευθυντής Χειρουργικής Κλινικής Μαστού
- ΒΟΥΡΤΣΗ Α.** Ειδική Ακτινοδιαγνώστρια Μαστού
- ΓΟΥΛΑ Κ.** Παθολογοανατόμος, Επιμελήτρια Β' Παθολογοανατομικού Τμήματος Π.Γ.Ν. «ΑΤΤΙΚΟΝ»
- ΓΡΑΒΑΝΗΣ Α.** Πλαστικός Χειρουργός, Επιμελητής Πλαστικής Χειρουργικής-Μικροχειρουργικής, Γενικό Νοσοκομείο Αθηνών «Γ. ΓΕΝΝΗΜΑΤΑΣ»
- ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑΚΗΣ Ι.** Επιμελητής Β', Γ' Μαιευτική-Γυναικολογική Κλινική Π.Γ.Ν. «ΑΤΤΙΚΟΝ»
- ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ Α.** Ακτινοθεραπευτής-Ογκολόγος, Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Βιέννης Διευθυντής Ακτινοθεραπευτικής Ογκολογίας
- ΖΟΜΠΟΛΑΣ Β.** Επιμελητής Α' Χειρουργικής Κλινικής Μαστού, Νοσοκομείο «Ο ΑΓΙΟΣ ΣΑΒΒΑΣ»
- ΖΩΓΡΑΦΟΣ Γ.** Καθηγητής Χειρουργικής, Ιατρική Σχολή Πανεπιστημίου Αθηνών, Διευθυντής Α' Προπαιδευτικής Χειρουργικής Κλινικής, Γενικού Νοσοκομείου Αθηνών "ΙΠΠΟΚΡΑΤΕΙΟ"
- ΚΑΡΑΚΙΤΣΟΣ Π.** Αναπληρωτής Καθηγητής Κυτταρολογίας, Διευθυντής Εργαστηρίου Διαγνωστικής Κυτταρολογίας Π.Γ.Ν. «ΑΤΤΙΚΟΝ»
- ΚΑΡΒΕΛΗ Σ.** Ψυχολόγος-Ψυχοθεραπεύτρια, Υπεύθυνη Προγραμμάτων Συλλόγου Γυναικών με Καρκίνο του Μαστού «ΑΛΜΑ ΖΩΗΣ»
- ΚΑΣΣΑΝΟΣ Δ.** Μ-Γ, Καθηγητής, Διευθυντής Γ' Μαιευτικής-Γυναικολογικής Κλινικής Πανεπιστημίου Αθηνών, Π.Γ.Ν. «ΑΤΤΙΚΟΝ»
- ΚΙΑΛΕ Κ.** Διευθύντρια ΕΣΥ, Β' Εργαστήριο Ακτινολογίας Π.Γ.Ν. «ΑΤΤΙΚΟΝ»
- ΚΟΥΛΟΥΛΙΑΣ Β.** Επίκουρος Καθηγητής Ακτινοθεραπευτικής Ογκολογίας Πανεπιστημίου Αθηνών
- ΚΟΥΜΑΡΙΑΝΟΥ Α.** Επιμελήτρια Α' Παθολογίας-Ογκολογίας, Β' Προπαιδευτική Παθολογική Κλινική Π.Γ.Ν «ΑΤΤΙΚΟΝ»
- ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ Π.** Ειδικός Ακτινοδιαγνώστης Μαστού
- ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΣ Χ.** Αναπληρωτής Καθηγητής Χειρουργικής Ιατρικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών
- ΜΠΑΦΑΛΟΥΚΟΣ Δ.** Διευθυντής Ογκολογικής Κλινικής Νοσοκομείο «METROPOLITAN» Καθηγητής Ογκολογίας Τ.Ε.Ι. Αθήνας
- ΝΑΣΙΟΥΛΑΣ Γ.** Μοριακός Βιολόγος, Επιστημονικός Διευθυντής. «GENEKOR Α.Ε»
- ΞΗΡΟΣ Ν.** Παθολόγος, Ογκολόγος, Διευθυντής Β' Προπαιδευτικής Πανεπιστημιακής Παθολογικής Κλινικής Π.Γ.Ν. «ΑΤΤΙΚΟΝ»
- ΠΑΝΑΓΩΤΙΔΗΣ Ι.** Επίκουρος Καθηγητής Ιατρικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών
- ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ Π.** Μ-Γ, Λέκτορας Ιατρικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών Γ' Μαιευτική - Γυναικολογική Κλινική Π.Γ.Ν. «ΑΤΤΙΚΟΝ»
- ΠΑΝΤΕΛΑΚΟΣ Π.** Πρόεδρος Ελληνικής Εταιρίας Ακτινοθεραπευτικής Ογκολογίας, Διευθυντής Ε.Σ.Υ., Π.Γ.Ν. «ΑΤΤΙΚΟΝ»

- ΠΑΤΣΟΥΡΗΣ Ε.** Καθηγητής - Διευθυντής Α' Εργαστηρίου Παθολογικής-Ανατομικής Ιατρικής Σχολής Αθηνών, Διευθυντής Εργαστηριακού Τομέα, Γενικό Νοσοκομείο Αθηνών «ΛΑΙΚΟ»
- ΠΟΥΛΑΚΑΚΗ Φ.** Χειρουργός μαστού, PhD, EBSQ on Breast Surgery, Υπεύθυνη Τμήματος Μαστού Νοσοκομείο «METROPOLITAN» - Π.Γ.Ν. «ΑΤΤΙΚΟΝ»
- ΡΟΥΣΑΚΗΣ Α.** Ακτινολόγος, Αναπληρωτής Διευθυντής, Τμήμα Αξονικού-Μαγνητικού Τομογράφου & Μαγνητικής Αγγειογραφίας, Τμήμα PET/CT, Δ.Θ.Κ.Α. «ΥΓΕΙΑ»
- ΣΑΡΑΚΗΝΟΥ Ε.** Msc, FRCS, EBOPRAS, Πλαστικός - Επανορθωτικός Χειρουργός
- ΣΚΑΝΔΑΛΑΚΗΣ Π.** Καθηγητής Χειρουργικής - Ανατομίας Ιατρική Σχολή Πανεπιστημίου Αθηνών
- ΣΚΑΡΛΟΣ Δ.** Παθολόγος -Ογκολόγος, Άμισθος Επίκουρος Καθηγητής Ιατρικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών, Διευθυντής Β' Ογκολογικής Κλινικής, Νοσοκομείο «METROPOLITAN»
- ΣΜΥΡΝΙΩΤΗΣ Β.** Καθηγητής Χειρουργικής, Διευθυντής Δ' Χειρουργικής Κλινικής Π.Γ.Ν «ΑΤΤΙΚΟΝ»
- ΣΥΚΙΩΤΗΣ Κ.** Γυναικολόγος-Ογκολόγος, Αναπληρωτής Καθηγητής Μαιευτικής Κλινικής Ιατρικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών
- ΣΥΡΙΣΤΑΤΙΔΗΣ Χ.** Μ-Γ, Λέκτορας Ιατρικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών, Υπεύθυνος Μονάδας Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής Π.Γ.Ν. «ΑΤΤΙΚΟΝ»
- ΤΑΣΙΟΠΟΥΛΟΥ Ι.** Μαιευτική Νοσηλευτική, Τομέαρχης 5^{ου} Νοσηλευτικού Τομέα Π.Γ.Ν. «ΑΤΤΙΚΟΝ»
- ΤΖΙΒΡΑ Ε.** M.D., Μαία Π.Γ.Ν. «ΑΤΤΙΚΟΝ»
- ΤΡΑΚΑΚΗΣ Ε.** Γυναικολόγος, Επιμελητής, Γ' Μαιευτική - Γυναικολογική Κλινική, Π.Γ.Ν. «ΑΤΤΙΚΟΝ»
- ΤΣΑΚΑΛΟΣ Γ.** Ειδικός Παθολόγος, Νοσοκομείο «METROPOLITAN»
- ΤΣΟΜΠΑΝΛΙΩΤΗ Χ.** Επιμελήτρια Α', Β' Εργαστηρίου Ακτινολογίας, Π.Γ.Ν «ΑΤΤΙΚΟΝ»
- ΦΟΥΚΑΣ Π.** Επίκουρος Καθηγητής, Β' Εργαστηρίου Παθολογικής Ανατομικής Π.Γ.Ν «ΑΤΤΙΚΟΝ»
- ΧΡΕΛΙΑΣ Χ.** Μ-Γ, Επίκουρος Καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών, Π.Γ.Ν «ΑΤΤΙΚΟΝ»
- ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΠΟΥΛΟΥ Β.** Προϊσταμένη Μαία, Π.Γ.Ν «ΑΤΤΙΚΟΝ»
- ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ Χ.** Παθολόγος -Ογκολόγος, Αναπληρωτής Διευθυντής Β' Ογκολογικής Κλινικής Νοσοκομείο «METROPOLITAN»
- ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΙΔΗΣ Χ.** Υποδιευθυντής Ναυτικού Νοσοκομείου Κρήτης
- ΨΥΡΡΗ Α.** Επίκουρη Καθηγήτρια Παθολογικής Ογκολογίας, Β' Προπαιδευτική Πανεπιστημιακή Παθολογική Κλινική Π.Γ.Ν. «ΑΤΤΙΚΟΝ»

Οργάνωση - Γραμματεία

Θεσσαλονίκης 12, 153 44 Γέρακας, Τηλ.: 210 6048260, Fax: 210 6047457
E-mail: mschismenou@free-spirit.gr, web site: www.free-spirit.gr